

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

Інститут гуманітарної підготовки та державного управління
Кафедра публічного управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ІФНТУНГ

протокол № 10/641 від 15.09 2022 р.

Голова вченої ради ІФНТУНГ

Євстахій КРИЖАНІВСЬКИЙ

« 15 » 09 2022 р.

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ РОЗВИТКОМ

РОБОЧА ПРОГРАМА

Третій рівень (доктор філософії)

(рівень вищої освіти)

галузь знань	<u>28 Публічне управління та адміністрування</u> (шифр і назва)
спеціальність	<u>281 Публічне управління та адміністрування</u> (шифр і назва)
освітньо-наукова програма	<u>Публічне управління та адміністрування</u> (назва)
вид дисципліни	<u>вибіркова</u> обов'язкова / вибіркова

Робоча програма дисципліни «Стратегічне управління людським розвитком» для аспірантів, які навчаються за освітньо-науковою програмою «Публічне управління та адміністрування», введеною в дію з 01.09.2018 р.

Розробник:

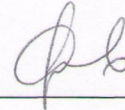
Завідувач кафедри публічного управління та адміністрування
д.держ.упр., доцент

М.С. Орлів

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування
Протокол № 1 від « 30 » серпня 2022 р.

Завідувач кафедри публічного управління та адміністрування,
д.держ.упр., доцент

М.С. Орлів

Узгоджено:

Завідувач відділу аспірантури і докторантури,
к.т.н., доцент

В.Р. Процюк

Гарант ОНП «Публічне управління та адміністрування»,
д. філос. н., професор

Д.І. Дзвінчук

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Стратегічне управління людським розвитком» згідно з НП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах	
	ДФН	ЗФН	Семестр 4	
	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН
Кількість кредитів ECTS	3	3	3	3
Кількість модулів				
Загальний обсяг часу, год.	90	90	90	90
Аудиторні заняття, год., у т.ч.:	36	12	36	12
лекційні заняття	18	6	18	6
семінарські заняття				
практичні заняття	18	6	18	6
лабораторні заняття				
Самостійна робота, год., у т.ч.:	54	78	54	78
виконання курсового проекту (роботи)				
виконання домашніх робіт		6		6
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	17	25	18	20
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	24	24	23	32
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	9	15	9	12
підготовка звітів з лабораторних робіт				
підготовка до екзамену / заліку	4	8	4	8
Форма семестрового контролю	диференційований залік			

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета вивчення дисципліни – оволодіння знаннями про концептуальні засади людського розвитку із застосуванням стратегічного, інституційного, людиноцентричного, гендерного та інших підходів, а також вміннями щодо реалізації принципів, моделей і методів його забезпечення з урахуванням сучасних викликів для України та світу.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- з'ясувати сутність людського капіталу на різних рівнях та фактори та його розвитку;
- поглибити знання про інституційне середовище людського розвитку;
- опрацювати національні і міжнародні документи з питань людського розвитку;
- навчитись застосовувати ефективні підходи, моделі і методи людського розвитку;
- навчитись ідентифікувати проблеми людського розвитку та обґрунтовувати пропозиції щодо їх вирішення.

У результаті вивчення дисципліни аспірант повинен демонструвати такі **програмні результати навчання** через знання, уміння та навички:

ПРН 1. Знати наукові концепції (теорії), термінологію, історію розвитку та сучасний стан науки, ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми з публічного управління та адміністрування;

ПРН 2. Знати та уміти застосовувати загальні та спеціальні методи наукового пізнання, закони, закономірності та принципи управління для розв'язання проблем публічного управління та адміністрування;

ПРН 6. Уміти розробляти проекти законодавчих та нормативних актів, передбачаючи правові та соціально-економічні ризики та наслідки запроваджених правових норм;

ПРН 7. Уміти адаптувати й застосовувати сучасні моделі/підходи до управління та адміністрування, а також міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації організаційних структур управління на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

Вивчення дисципліни передбачає формування та розвиток у аспірантів **компетентностей**:

загальних (універсальних):

ЗК 2. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми;

ЗК 6. Здатність щодо організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки студентів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності;

фахових (спеціальних):

ФК 1. Здатність до оволодіння та розвитку методології наукової, педагогічної та управлінської діяльності;

ФК 2. Здатність до володіння законодавством, основними національними, європейськими та міжнародними нормативно-правових актами у сфері публічного управління та адміністрування;

ФК 4. Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та на рівні організації;

ФК 9. Здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення публічного управління та адміністрування.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифри	Модулі, змістові модулі, навчальні елементи	Обсяг годин		Література: порядковий номер
		ДФН	ЗФН	
М 1	Людський розвиток: категорійний апарат, цілі та тренди			
ЗМ 1	Людський капітал та його розвиток. Людські ресурси та людський капітал: сутність та концептуальні засади розвитку. Людський капітал на індивідуальному, організаційному та державному рівнях. Фактори формування людського капіталу. Управління людським капіталом як функція менеджменту. Інвестиції в людський капітал.	4	2	1, 7, 10, 11

Шифри	Модулі, змістові модулі, навчальні елементи	Обсяг годин		Література: порядковий номер
		ДФН	ЗФН	
ЗМ 2	Сутність та концепти людського розвитку. Еволюція наукових поглядів на людський розвиток. Світові тренди людського розвитку. Індикатори людського розвитку. Міжнародні документи у сфері людського розвитку. Цілі сталого розвитку ООН та України: забезпечення людського розвитку. Гендерна нерівність у людському розвитку.	4	2	2, 4, 8, 10, 13-15, 16
М 2	Практичні аспекти людського розвитку			
ЗМ 3	Інституційне середовище людського розвитку. Формальні та неформальні інститути. Соціальні, економічні та політичні інститути. Особливості людського розвитку у публічному секторі.	2		5, 6, 10, 11, 24
ЗМ 4	Освіта як системний фактор людського розвитку. Інтелектуалізація суспільства та проблеми використання інтелектуальних ресурсів. Безперервна освіта: сутність та моделі реалізації. Державне регулювання освіти.	2	0,5	10, 11, 21, 22
ЗМ 5	Стратегічне управління людським розвитком. Цілі, складові, підходи та принципи стратегічного управління людським розвитком. Сутність та напрями державної політики у сфері людського розвитку, особливості її реалізації в умовах глобалізації та євроінтеграції. Стратегія державної кадрової політики України: особливості та проблеми реалізації. Стратегічний аналіз людського потенціалу. SWOT-аналіз для стратегічного управління людським розвитком. Вплив стратегічних соціально-економічних програм на розвиток людського потенціалу.	4	1,5	10, 12
ЗМ 6	Вплив міграції на рівень людського розвитку. Міграційні процеси: стан та тенденції. Сучасні проблеми управління міграцією. Регулювання міграційних процесів в Україні та світі.	2		6, 9, 18, 19
Разом:		18	6	

Всього: М 1: 2 ЗМ;
М 2: 4 ЗМ.

3.2 Теми та зміст практичних занять

Теми семінарів наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Тематичний план практичних занять

Шифри	Модулі, назви практичних занять та їх зміст	Обсяг годин		Література: порядковий номер
		ДФН	ЗФН	
М 1	Людський розвиток: категорійний апарат, цілі та тренди			
П 1	Людський капітал та його розвиток. Фактори формування людського капіталу. Моделі управління людським капіталом. Методи визначення ефективності інвестування в людський капітал.	4	2	3, 11
П 2	Сутність та концепти людського розвитку.	4	2	13-16

Шифри	Модулі, назви практичних занять та їх зміст	Обсяг годин		Література: порядковий номер
		ДФН	ЗФН	
	Міжнародні документи у сфері людського розвитку. Декларація тисячоліття ООН: цілі людського розвитку. Доповідь про стан людського розвитку ООН. Індикатори людського розвитку. Гендерна нерівність у людському розвитку.			
М 2	Практичні аспекти людського розвитку			
П 3	Інституційне середовище людського розвитку. Формальні та неформальні інститути. Соціальні, економічні та політичні інститути. Особливості людського розвитку у публічному секторі.	2		5, 6, 10, 11, 24
П 4	Освіта як системний фактор людського розвитку. Інтелектуалізація суспільства та проблеми використання інтелектуальних ресурсів. Безперервна освіта: сутність та моделі реалізації. Державне регулювання освіти.	2	0,5	10, 11, 20, 22
П 5	Стратегічне управління людським розвитком. Стратегічний аналіз людського потенціалу. SWOT-аналіз для стратегічного управління людським розвитком. Вплив стратегічних соціально-економічних програм на розвиток людського потенціалу.	4	1,5	10, 12
П 6	Вплив міграції на рівень людського розвитку. Міграційні процеси: стан та тенденції. Сучасні проблеми управління міграцією. Регулювання міграційних процесів в Україні та світі.	2		6, 9, 18, 19
Разом:		18	6	

Всього: М 1: 2 П;
М 2: 4 П.

3.3 Завдання для самостійної роботи аспіранта

Перелік матеріалу, який виносить на самостійне вивчення, наведено у таблиці 4.

Таблиця 4 – Матеріал, що виносить на самостійне вивчення

Шифри	Модулі, змістові модулі, питання для самостійного опрацювання	Обсяг годин	Література: порядковий номер
М 1	Людський розвиток: категорійний апарат, цілі та тренди		
ЗМ 1	Людський капітал та його розвиток. Поняття добробуту в концепції людського розвитку. Рівень життя і основні показники його виміру. Економічна нерівність і можливості людського розвитку.	4	8, 17, 19
ЗМ 2	Сутність та концепти людського розвитку. Міжнародні організації в системі управління людського розвитку. Розрахунок індексу регіонального людського розвитку. Доповідь про людський розвиток 2021-2022. Гендерна політика в системі публічного управління України. Гендерний профіль України.	6	13, 15, 16, 23

Шифри	Модулі, змістові модулі, питання для самостійного опрацювання	Обсяг годин	Література: порядковий номер
М 2	Практичні аспекти людського розвитку		
ЗМ 3	Інституційне середовище людського розвитку. Інституційна інфраструктура забезпечення розвитку людського капіталу. Суб'єкти та правове забезпечення розвитку людських ресурсів у публічному секторі.	4	5, 6, 10, 11, 24
ЗМ 4	Освіта як системний фактор людського розвитку. Вплив рівня освіти на зайнятість. Національна рамка кваліфікацій.	3	8, 20
ЗМ 5	Стратегічне управління людським розвитком. Стратегія людського розвитку, затверджена Указом Президента України від 2 червня 2021 року № 225/2021.	3	12
ЗМ 6	Вплив міграції на рівень людського розвитку. Моделі та методи державного регулювання міграційних процесів. Вплив глобалізації на ринок праці в Україні та світі.	4	6, 9, 18, 19
Разом:		24	

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

1. Артеменко Л. Людський капітал: наукові підходи та стан формування в Україні. *Галицький економічний вісник*. 2016. Т. 50. № 1. С. 22-31. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/20469/4/Statija_%28ljud_k_%29.pdf
2. Герасименко Г. В. Людський розвиток // *Енциклопедія Сучасної України* / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. К.: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2017. URL: <https://esu.com.ua/article-59918>
3. Герасименко Г.В. Особливості міжнародного досвіду вимірювання людського розвитку на субнаціональному рівні. *Демографія та соціальна економіка*. 2017. № 1 (29). С.11–23 DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2017.01.011>
4. Делойт Україна. Міжнародне дослідження Deloitte 2021 Human Capital Trends. URL: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/about-deloitte/press-releases/gx-2021-global-human-capital-trends-report.html>
5. Зачоса О.Д. Інституційне забезпечення управління людським капіталом в системі формування економіки знань. *Вісник Хмельницького національного університету* 2017. № 1. С. 48-51. URL: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/handle/123456789/5497>
6. Кравчик Ю. В., Поліщук В. В. Інституційно-правовий механізм регулювання міграційних процесів. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: «Економічні науки»*. 2021. Вип. 3(294). С. 154-157.
7. Кузьмін О. Є., Шахно А. Ю. Оцінка рівня розвитку людського капіталу України в умовах глобалізації. *Економіка та держава*. 2018. № 4. С.7-11. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/4_2018/4.pdf
8. Людський розвиток в Україні. Оцінка та прогноз рівня життя населення: кол. моногр. / за ред. Е.М. Лібанової; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2019. 270 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/39070>
9. Майданік І.П. Темпоральні характеристики зовнішньої трудової міграції в Україні / Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. К. 2020. 255 с. URL: <https://cutt.ly/v7bfz7R>

10. Орлів М.С., Онищук С.В. Менеджмент людських ресурсів : конспект лекцій. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2020. 140 с.
11. Орлів М. С. Підвищення кваліфікації керівних кадрів органів влади: механізми формування сучасної моделі : монографія. – Київ ; Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2018. 300 с.
12. Стратегія людського розвитку, затверджена Указом Президента України від 2 червня 2021 року № 225/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/225/2021#Text>
13. Цілі сталого розвитку / ООН. URL: <https://ukraine.un.org/uk/sdgs>
14. Human Development Index / Global Change Data Lab. URL: <https://ourworldindata.org/grapher/human-development-index>
15. Human Development Report 2021-2022 / UNDP. URL: <https://hdr.undp.org/content/human-development-report-2021-22>

4.2 Додаткова література

16. Гендерна політика в системі публічного управління України / М. Канавець (кер. авт. кол.), Ю. Лихач, А. Кукуля, та ін.; за заг. ред. К. Ващенко. – Київ: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2018. 125 с. URL: <http://www.center.gov.ua/com-phocagallery-controlpanel/biblioteka>
17. Лібанова Е., Осауленко О., Черенько Л. Оцінка якості життя в Україні на основі суб'єктивних показників добробуту: монографія. Warsaw. RS Global Sp. z O.O., 2020. 361 с. URL: <https://cutt.ly/v7bfFJY>
18. Лупак Р. Л., Поліщук В. В. Селективні підходи до державної політики регулювання міграційних процесів (на прикладі українсько-польської системи). Підприємництво та інновації. 2019. № 8. С. 7-13
19. Населення України. Демографічні тенденції в Україні у 2002–2019 рр.: кол. моногр. / за ред. О.М. Гладуна; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2020. 174 с. URL: <https://idss.org.ua/arhiv/population.pdf>
20. Національна рамка кваліфікацій. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy>
21. Петренко В. П. Інтелектуальні ресурси соціально-економічних систем: аспекти інноваційного управління : монографія. Івано-Франківськ: ПП Курилюк, 2009. 196 с.
22. Петренко В.П., Кісь С.Я., Гуменюк В.В. Інтелектокористування як функція життєвої активності соціуму. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. 2018. №1(13). С. 104-112. URL: <https://rsglobal.pl/index.php/ijite/article/view/630>
23. Розрахунок індексу регіонального людського розвитку: офіційний веб-сайт Міністерства розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/monitorynh/monitorynh-monitorynh/rozrahunok-indeksu-regionalnogo-lyudskogo-rozvytku/>
24. Dzvinchuk D. I., Petrenko, V. P., Orliv M. S, Molodtsov O. V. Three-dimensional model of the institutional matrix as a methodological tool for designing institutional changes. *Revista Galega De Economía*. 2020. 29(1). P. 1–15. DOI: <http://dx.doi.org/10.15304/rge.29.1.6236>

5 МЕТОДИ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ

Згідно чинного наказу №150 «Про шифрування методів навчання, методів і форм оцінювання» від 24.06.2021 в ІФНТУНГ, методи навчання, які використовуються при вивченні дисципліни «Стратегічне управління людським розвитком» є наступні:

- МН 1 – словесні методи (МН 1.1 – лекція)
- МН 2 – наочні методи (МН 2.4 – комп'ютерні та мультимедійні методи)
- МН 3 – практичні методи (МН 3.4 – практичні роботи)
- МН 7 – аналітичний
- МН 9 – порівняння

- МН 15 – проблемно-пошуковий
- МН 17 – дослідницький
- МН 18 – методи самостійної роботи вдома
- МН 19 – робота під керівництвом викладача
- МН 20 – інтерактивні методи (МН 20.2 – дискусія).

6 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Допуск до складання диференційованого заліку з дисципліни «Стратегічне управління людським розвитком» відбувається після виконання усіх видів робіт та завдань відповідно до робочої програми та індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти. Відпрацювання пропущених занять здійснюється у відведений для цього час відповідно до графіку проведення консультацій викладачами.

У разі недотримання академічної доброчесності при виконанні робіт, такі роботи анулюються, а аспірант повинен повторно виконати завдання самостійно.

7 ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ, МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Методи та форми оцінювання з дисципліни «Стратегічне управління людським розвитком»:

- МФО 3 – диференційований залік
- МФО 4 – поточний контроль
- МФО 5 – усний контроль
- МФО 6 – письмовий контроль.

Оцінювання знань здобувачів проводиться за результатами засвоєння теоретичного матеріалу та виконання практичних завдань під час практичних занять протягом семестру.

Контроль рівня засвоєння *умінь та навичок*, набутих під час вивчення дисципліни «Стратегічне управління людським розвитком», проводиться під час занять у формі індивідуальних та групових завдань, які виконують здобувачі.

Для здобувачів заочної форми навчання письмовий контроль передбачає написання домашньої контрольної роботи.

Схему нарахування балів при оцінюванні знань здобувачів з дисципліни наведено в таблиці 5.

Таблиця 5 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань здобувачів з дисципліни «Стратегічне управління людським розвитком»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Засвоєння теоретичного матеріалу	
М 1 (письмовий контроль)	10
М 2 (письмовий контроль)	20
Практичні заняття № 1-6	60
Контроль виконання самостійної роботи (усний контроль)	10
Усього	100

Оцінювання знань здобувача на заліку з дисципліни здійснюється відповідно до чинної шкали оцінювання, що наведена нижче.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS	Рекомендована система оцінювання згідно із наказом МОН №48 від 23.01.2004р.
Відмінно	90-100	A	Відмінно - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100 (відмінно)
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	75-89 (добре)
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	
Задовільно	67-74	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	60-74 (задовільно)
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти екзамен	35-59 (незадовільно із можливістю повторного складання екзамену)
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	0-34 (незадовільно із обов'язковим повторним вивченням модуля)